

Jaume Bartumeu PRESIDENT DEL GRUP SOCIALDEMÒCRATA I CANDIDAT A LES ELECCIONS

«L'Alternativa sortirà reforçada en les properes eleccions»

ENRIC GUINART / JAUME VENTURA*
ANDORRA LA VELLA

Les properes eleccions generals estan a la cantonada. I, de moment, els socialdemòcrates, mitjançant la fórmula de l'Alternativa, són els únics que han triat el seu líder i candidat: Jaume Bartumeu. Abans de gaudir d'unes merescudes vacances, el cap de l'oposició ens atén al seu despatx per parlar del present i del futur, però també del passat. Se sent decebut amb el Govern liberal i especialment amb el rol del cap de l'Executiu, Albert Pintat. A la vegada, repeteix constantment una frase que té més que internalitzada: «Cal alternança».

—Aquesta legislatura ja s'acaba. ¿Quin balanç en fa?

—La valoració la vaig fer el dia del debat d'orientació política. El Govern d'Albert Pintat no està en condicions polítiques d'aconseguir gaires més resultats en aquesta legislatura i, per tant, el dia que ha guem votat la modificació de la llei de la CASS, haurem acabat la legislatura.

—Però des de Govern es manté un discurs diametralment oposat.

—Albert Pintat és un gran especialista en manar a tort i a dret, en dir una cosa i la contrària cada vegada que canvia d'interlocutor i el país sap que el que vaig dir el 20 de juny es correspon a la realitat. Tenim un Govern paralitzat, dividit, no hi ha un projecte clar. La realitat me la diuen cada dia pel carrer les ciutadanes i ciutadans i sobretot ho diuen els empresaris, que aquest Govern ha acabat perquè està esgotat.

—Potser aquesta contrarietat en els discursos és perquè la precampaña ja està en marxa.

—Pintat, pel que sento, ens vol acusar a nosaltres d'estar en precampaña, però ell està fent precampaña interna. El més il·lustratiu de la situació actual i que confirma que és l'hora de l'alternança és que després de 13 anys de governs liberals, no han estat capaços de fer un projecte de país, no tenen una proposta clara ni a mig ni a llarg termini per al nostre país i que l'únic que els preocupa o els mobilitza és la seva situació interna. I si el que ha de preocupar al país és la renovació interna del PLA, vol dir que els liberals tenen un problema. El que preocupa al país és si tanquen les botigues, si marxen moltes famílies perquè s'han perdut molts llocs de treball a la construcció i amb els sectors connexes a la construcció. Nosaltres tenim un projecte clar i ells acaben de reconèixer que el 2020 no se l'ha cregut ningú. És el reconeixement del

►► Expressiu►► Jaume Bartumeu respon les preguntes al seu despatx professional.

fracàs d'una política basada en el màrqueting propagandístic i no amb quets continguts concrets d'una proposta.

—Abans parlava abans de la reforma de la CASS. ¿Hi ha inquietud entre el Grup Socialdemòcrata que aquesta llei pugui patir algun sobresalt abans de la seva aprovació?

—Vam quedar molt preocupats quan vam llegir aquell criteri esfereïdor del Govern que anava claríssimament adreçat a rebentar l'acord aconseguit a la Casa de la Vall. Quan vam veure la resposta del Grup Liberal, vam quedar més tranquils. Pel que tenim parlat al Consell General, aquesta reforma serà aprovada pel Consell durant el mes de setembre.

—¿Em pot dir el millor i el pitjor d'aquesta legislatura?

—Com a positiu, la reforma de la CASS. En l'aspecte negatiu, la tossuda voluntat negativa d'Albert Pintat de no voler acceptar cap dels nostres reiterats oferiments en tres anys d'arribar a un pacte d'Estat per al model econòmic i, per tant, per la reforma tributària i per les relacions amb Europa. Haurem passat tres anys i escaig per fer una reforma moderada i mesurada i necessària de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i no s'haurà fet res més.

► EL MISSATGE

«Pintat està barallat amb els exministres, està barallat amb el seu partit, està barallat amb mitja Andorra»

► LA CRISI ECONÒMICA

«La situació actual és el resultat de 13 anys d'improvisació dels liberals. S'ha anat negant l'evidència»

—Amb això dels pactes d'Estat, des del Govern es diu el contrari, que són ells els que han fet els oferiments i que no s'han acceptat. ¿Qui és que no diu tota la veritat?

—He dit moltes vegades al Consell que el mirall dels nostres discursos és el curs de les nostres vides. Vam enviar una relació documentada amb tots i cadascun dels documents que donen suport al que diem. No crec que més enllà de parlar el senyor Pintat pugui treure documents on hi ha hagut la més mínima expressió d'una proposta seriosa de pacte. El senyor Pintat s'ha dedicat a dir no, no i no. El dia 20 de juny va dir que ja donava per acomiadat el dol dels possibles pactes i que d'això ja se'n parlaria a la pròxima legislatura. Ell pot canviar els informatius de la Ràdio i la Televisió Pública, però el que no pot canviar encara és el diari de sessions. Estem decebuts per la seva falta de seriositat. Aquesta incoherència a l'hora de dir avui sí, demà potser sí, demà no i demà pas, ja m'ho tornaré a mirar, demostra que cal una alternança.

—Pintat diu que amb la proximitat de les eleccions, vostè es fa el positiu i el centrista.

—De centrista no n'he estat mai i ara, tampoc. La proximitat de les eleccions el que fa veure a la ciutadania

és que hi ha una alternativa de Govern preparada, que té unes propostes i que no perd el temps barallant-se a casa seva. Mentrestant, alguns exministres del senyor Pintat estan creant una força política sobre el foment de la crítica a la política liberal nosaltres estem preparant l'alternança i tenim una proposta de futur per al nostre país. A mi el que em digui el senyor Pintat només ho puc llegir en clau de la baralla que té dins del seu partit, està barallat amb els seus exministres, està barallat amb el seu partit, està barallat amb mitja Andorra emprendedora per la falta de suport que ha donat al comerç i el turisme i no crec que estigui en gaire condicions de voler donar lliçons als altres.

—¿Com definiria la situació econòmica que viu Andorra?

—La situació actual és el resultat de 13 anys d'improvisació dels liberals al Govern. S'han volgut ajornar els problemes, no s'han volgut encarar, s'ha anat esquivant-los i s'ha anat negant l'evidència. Ara es vol obrir el paraigua de la crisi internacional, del preu del petroli. Al costat d'això s'hi ha de posar amb una preeminència objectiva clara el desgavell a què ens han portat els governs liberals. La situació d'Andorra és molt pitjor que en altres llocs perquè la crisi de cicle s'hi ha afegit un problema estructural derivat de la seva absoluta pèrdua de sentit de la necessitat de fer política presentant un projecte de futur. Ells han creat un model d'economia especulativa que ara els ha esclatat als dits amb greus conseqüències perquè cada dia marxa gent de casa nostra perquè aquí no hi pot viure.

—¿És partidari d'aquesta aposta del Govern de foment de l'obra pública per suavitzar la crisi del sector?

—Les empreses estan acomiadant i acomiadaran més al setembre. L'obra pública es fa cada dia més mitjançant UTE que vénen amb treballadors de fora amb contractes temporals i, en el suposat cas que el senyor Pintat i el seu Govern tinguin molta capacitat per fer obra pública, tinc dubtes sobre la capacitat de recuperar el mercat de treball únicament amb l'obra pública.

—Imagino que des de l'Alternativa deuen estar més inquiets que mai davant d'aquesta situació econòmica que viu el país.

—Estem preocupats doblement perquè la situació no és bona i perquè el Govern, en lloc d'estar ocupat treballant en solucions, està preocupat per la situació interna del seu partit i perquè no tenen cap projecte viable que permeti a la ciutadania i als empresaris sortir de la difícil situació que ens trobem.

-¿Què li semblen algunes de les mesures que està elaborant l'Executiu per suavitzar la crisi?

-En referència a una tarifa social d'electricitat, que la ciutadania pugui telefonar més o menys té una incidència sobre la qualitat de vida global, però aquí la ciutadania té dificultats per arribar a final de mes no tant per pagar el telèfon, sinó per pagar la bossa de la compra. El poder adquisitiu de les famílies està molt maltractat per un preu del lloguer exagerat amb relació al salari que es cobra i per una situació econòmica deprimida. El telèfon serà una mesura que tindrà molt poca incidència en aquelles famílies que tenen problemes de poder adquisitiu. I baixar el líndiar de pobresa quan s'han passat dos o tres debats d'orientació política on nosaltres feiem referència a l'informe de Càritas i ells han negat l'evidència dient que a Andorra no hi ha bosses de pobresa, doncs benvinguts a la realitat. Però si totes les mesures que estan preparant són aquestes, haurien d'estar més ocupats i tenir-les en estudi, haver-les presentat i valorat. El Govern té uns instruments de mesura més directes dels que podem tenir des de l'Alternativa i tenen accés directe a les finances públiques que els donen uns criteris més ajustats. Caldrien mesures més estructurals. Al que li correspon dicar les mesures és el Govern; si no les dicta, nosaltres no solament li ho recriminarem, sinó que farem una proposta concreta, però tampoc voldria avançar esdeveniments. Consta to que en altres països, les mesures ja s'estan aplicant i, per tant, una vegada més, anem tard.

-Vostè vol fer un gir de 180 graus en les relacions internacionals d'Andorra. ¿Per què?

-En aquest tema no passem pel nostre millor moment. Declaracions sobre l'OCDE no contribueixen a millorar la credibilitat i la respectabilitat de les institucions andorranes amb els seus interlocutors. Aquí poden dir que tenim molt bones relacions amunt i avall, però concretament no hi ha cap aportació positiva d'aquestes eventuales bones relacions. Aquí no hem avançat ni un centímetre en les relacions amb la Unió Europea (UE) i, per tant, continuem no beneficiant-nos de cap política d'espais interfronters amb la UE. No hi ha res de concret amb les relacions amb Espanya més enllà de les bones declaracions d'intencions. I ja veu veure com ens vam reunir amb el ministre d'Exteriors d'Espanya per plantejar-li el problema que es genera i s'agreuja cada setmana dels andorrans que necessiten treballar i, per tant, viure a Espanya i que estan absolutament abandonats i sols davant d'una difícil aplicació del conveni trilateral.

-¿Com plantegen les relacions amb la UE des de l'Alternativa?

-Hi ha la necessitat d'aprofundir el lligam amb la UE. Algun dia hauran de fer un balanç del que ha obtingut Andorra de l'acord de cooperació i és aquí on es veurà la buidor evident del contingut d'aquesta tractat. Aquest acord, i no ho diu només el Partit Socialdemòcrata i l'Alternati-

va, ho han dit eminents tècnics no socialdemòcrates com el senyor Cambdèssus o també el professor Emerson, que va fer un informe encomanat pel Govern i allà també es deia que no portava enlloc. El que fem és un acord d'associació, ens és igual el nom; que ens faci anar molt més enllà en les relacions amb la Unió Europea, que puguem estar molt més imbricats en aquesta qüestió i que ens en puguem beneficiar. El tema de les comunicacions si arribem a bons acords dins de la zona pirinenca amb responsables polítics de banda i banda dels dos països que són membres de l'UE, Andorra segur que se'n pot beneficiar. Però per això hem de tenir un aprofundiment de les relacions lligat amb una seriositat en les relacions. És a dir, no podem estar pidolant i, a la vegada, maltractant els nostres interlocutors internacionals, ja sigui amb declaracions desafortunades, ja sigui també en no mantenir els compromisos contrets.

-Posi-me'n un exemple

-No pot ser que tinguem un compromís com, per exemple, de no agressió en el tema del contraban de tabac i deixem tornar a augmentar de manera exponencial l'importació de tabac a Andorra i la correlativa sortida amb exportació no ordinària, és a dir, no turística de productes del tabac, tal com està passant en els últims mesos.

-Dirigim ara la mirada cap el país veí del nord. És evident que el pes de França a Andorra cada cop és menor.

-No vull ser pedant, però nosaltres ja sabem per què ha marxat la inversió francesa i per què no torna. La inversió francesa és una inversió que ve d'un Estat de dret, d'un país consolidat i que demana i que necessita seguretat jurídica i el Govern del senyor Pintat no introdueix necessàriament seguretat jurídica ni en les relacions econòmiques ni en les lleis absolutament mal preparades que ha fet votar pel Consell General, les anomenades lleis econòmiques. Acabaven de votar la llei de societats i s'ha hagut de rectificar, hi ha problemes en l'aplicació de la normativa comptable i això no dóna seguretat a la inversió estrangera i, per tant, ¿per què quan Andorra fa una miniobertura bancària fa cinc o sis anys i ofereix a França amb reiterada insistència i amb viatges al Banc de França per demanar que vingui un banc francès, no en ve cap? Perquè ja havien marxat escaldats una vegada i perquè ells volen estar en un país que sigui legislativament solvent i que tingui un Govern que no canviï de discurs cada vegada que canviï d'interlocutor. El que nosaltres diem als companys del Partit Socialista francès és que Andorra necessita l'alternança també per reequilibrar les relacions amb França. No és només que els governs liberals mirin més cap al sud que cap al nord, que també, sinó que objectivament hi ha hagut tota una sèrie de missatges polítics enviats des de l'edifici administratiu de Govern cap a França i cap als sectors econòmics francesos que no engresquen a venir cap a aquí i valgui com a exemple la concessió del túnel

TONY LABA

► Pensatiu ► El líder de l'Alternativa, durant l'entrevista.

► LA REALITAT

«El poder adquisitiu de les famílies està molt maltractat per un preu del lloguer exagerat amb relació al salari»

► EL TRILATERAL

«Els andorrans que viuen i treballen a Espanya estan absolutament abandonats i sols»

► RELACIÓ AMB LA UE

«No podem estar pidolant i, a la vegada, maltractant els nostres interlocutors internacionals»

► LA FUNCIÓ PÚBLICA

«El Govern d'Albert Pintat ha desmotivats la Funció Pública, sovint l'han insultat i en tot cas, l'han maltractat»

d'Envalira. Hi havia un interès evident per part d'empreses de la República Francesa i des del Govern andorrà no es va voler que hi fossin.

-El Govern ha reconegut que durant aquesta legislatura no podrà tirar endavant la reforma de la Funció Pública. ¿Què li sembla?

-És una demostració més del fracàs

de la política unilateral del senyor Pintat. La reforma de la Funció Pública s'ha de fer en el marc d'un acord d'Estat i aquells que van desmanegar-la en introduir-hi criteris de gestió d'empresa privada, ara els costa reconèixer que es van equivocar. S'ha volgut aplicar el principi d'ordenament i han anat al fracàs més absolut. A més, és un escàndol que es pretengui que tots els mals de l'economia andorrana vinguin de la nòmina de l'Estat. L'Administració s'ha de reformar i nosaltres ho farem, s'ha de posar la gent a treballar amb il·lusió i no se l'ha de desmotivador, s'ha de reordenar comandaments i estructures administratives. Però això s'ha de fer des del diàleg i des de l'autoritat que et dóna el fet de predicar amb l'exemple i el Govern d'Albert Pintat no tenia cap autoritat política per reformar la Funció Pública; l'han desmotivats, sovint l'han insultat i en tot cas, l'han maltractat.

-Sobre el funcionariat, es produeix un fet a Andorra que no quadra gaire. És a dir, se suposa que és un país sota un model liberal en què el pes de l'Administració pública hauria de ser mínim i, en canvi, baixen els treballadors del comerç, de l'hosteleria i de la construcció i el funcionariat creix sense parar. ¿Què en pensa?

-La definició d'un partit és la que agafa lliurament i després hi ha la seva praxi o actuació política concreta. La política dels darrers 13 anys de Govern liberal ha estat una política clientel·lar, de voler acontentar diversos sectors de la ciutadania mitjançant la proliferació de llocs de treball a l'Administració pública i algunes vegades això no ha anat seguit d'un projecte de Funció Pública clarament definit. Segur que és paradoxal que aquells que teòricament defensen que l'Estat s'ha d'aprimar i que volem menys Estat són els que l'han ampliat. Nosaltres no entrem en aquest debat del menys Estat, sinó que el que volem és millor Estat i, per tant, sabem que en l'edi-

fici administratiu i en les altres empreses públiques d'aquest país hi ha molta gent responsable, seriosa, treballadora, competent i amb ganes de tornar a il·lusionar-se amb la feina, però avui en dia és molt difícil anar a treballar a l'edifici administratiu a les vuit del matí amb una mica d'il·lusió, a la vista del desconcert i del desgavell i de les baralles internes del PLA, que es tradueixen en una mala actuació del seu Govern.

-Parlem dels pròxims comicis generals ¿Creu que les eleccions s'haurien d'avançar?

-A nosaltres ens és igual, estem a punt, tenim un projecte, el mes d'octubre acabarem d'enllestir el programa i si el senyor cap de Govern decideix avançar les eleccions, ho decidirà ell i si vol esgotar la legislatura amb aquesta mena de degradació continua de l'activitat del seu Govern, ell sabrà. Nosaltres sabem quin és el calendari i que el dia 24 d'abril haurem acabat els quatre anys que els ciutadans ens han enviat a la Casa de la Vall i a partir d'aquí, ja veurem quin dia són les eleccions.

-Passat un temps de la marxa de RD de l'Alternativa, ¿quina és la seva reflexió?

-Vam lamentar que un partit polític volgués marxar de l'Alternativa, no vam entendre les raons però no hi tornaré i no tinc res més a dir. Continuem amb el projecte i amb el programa, el defensaré fins l'últim dia de la legislatura, estem treballant en el proper, estem treballant amb l'aportació de moltes persones que des de la seva independència donen suport a l'Alternativa perquè entenen que ja és l'hora de l'alternança, hi ha molta gent que hi creu i, per tant, crec que l'Alternativa continua no solament amb la mateixa embranzida, sinó que sortirà reforçada en les properes eleccions.

-¿Creu que Albert Pintat serà el candidat del PLA?

-Està desfullant la margarita i ell sabrà, penso que serà Albert Pintat, però això només és una sensació. El que constato és que en lloc d'estar ocupat en gestionar la crisi econòmica i en intentar complir aspectes dels seu programa que té molt abandonats, tot el que li preocupa és com està el seu partit, mirar com l'apedaça i de quina manera poden intentar guanyar les eleccions.

-Hi ha qui diu que ara sí que Bartumeu podria guanyar les eleccions. ¿Se sent més pressionat?

-Per un costat, estem molt il·lusionats, cada dia més, però evidentment això genera una pressió. La reclamació per part de sectors cada dia més amples de la ciutadania de que cal l'alternança i la constatació que aquesta alternança l'encapçalem la gent de l'Alternativa i del PS et genera una responsabilitat enorme. Això no ens deixa dormir totes les hores que tenim som. Pintat el dia del debat d'orientació deia que ell dormia totes les hores que volia i jo li vaig dir la veritat: jo no. ■

*politica@andorra.elperiodico.com